

UDC (УДК) 811.161.2,27,373.7:159. 922.4

Сковронська Ірина Юріївна,

кандидат філологічних наук, доцент,
завідувач кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: skovronskairyna@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-6261-3393

Юськів Богдана Миколаївна,

старший викладач
кафедри іноземних мов та культури фахового мовлення
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: dexter@mail.lviv.ua
ORCID ID: 0000-0002-0602-0630

ОСОБЛИВОСТІ СМИСЛОВОЇ СИНОНІМІЇ ТЕРМІНІВ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ЮРИДИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Анотація. Проаналізовано явище синонімії в юридичній термінології, а саме термін злочин у англійському й українському юридичному дискурсі. Наголошено, що виникнення синонімії деяких юридичних термінів зумовлено зміною правових норм у суспільстві, а також тим, що зникли поняття, які відповідали цим термінам. Є думка, що юридичні терміни-синоніми не можуть належати до абсолютних, граматичних чи синтаксичних синонімів. Радше їх можна віднести до категорії «відносних синонімів», якщо розглядати їх як синоніми, синтаксична подібність яких не поширюється на все значення.

Ключові поняття: термінологія, синонімія, злочин, правопорушення, рівнозначність.

Skovronska Iryna,

PhD (Philology), Associate Professor,
Head of the Department of Foreign Languages
and Culture of Professional Speech,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: skovronskairyna@gmail.com
ORCID ID: 0000-0002-6261-3393

Yuskiv Bohdana,

Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages
and Culture of Professional Speech,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: dexter@mail.lviv.ua
ORCID ID: 0000-0002-0602-0630

FEATURES OF SENSITIVE SYNONYMY OF TERMS IN ENGLISH-UKRAINIAN LEGAL DISCOURSE

Abstract. The article deals with the phenomenon of synonymy in legal terminology, namely, analyzes the term «crime» in English and Ukrainian legal discourse. It is emphasized that the emergence of synonymy of some legal terms is due to the change of legal norms in the society, as well as the disappearance of concepts that correspond to these terms. There is an opinion that legal terms-synonyms may not refer to absolute, grammatical or syntactic synonyms. Rather, they can be categorized as «relative synonyms» if they are regarded as synonyms syntactic similarity of which does not extend to all meanings.

One of the types of paradigmatic relations existing in the lexical-semantic system of language is synonymy – coincidence in the fundamental meaning, as a rule, while maintaining the differences and shades of stylistic characteristics of words; synonyms are words that denote the same phenomenon of reality. However, by calling the same thing, synonyms usually call these things differently – either by highlighting different things in the designated thing, or characterizing the thing from different points of view. That is why, synonyms are usually not the words exactly identical to one another. But often the possibility of assigning different words to one phenomenon is determined not only by their own equivalence or semantic closeness, but by a different attitude or evaluation of the phenomenon.

When dealing with legal texts, we often find that a number of words defining the same concept are translated into Ukrainian equally. English legal terminology has a century-old history and was formed in the first stages, both from the words of German origin, and from the Latin and French languages, and the borrowing data gradually converged in its meaning. This was due to the change of legal norms in the society, as well as to the disappearance of the concepts that corresponded to these terms. There is an opinion that legal terms-synonyms cannot refer to absolute, grammatical or syntactic synonyms. Rather, they can be categorized as «relative synonyms» if they are regarded as synonyms whose syntactic similarity does not extend to all meanings.

Key concepts: terminology, synonymy, crime, offense, equivalence.

DOI 10.32518/2617-4162-2020-2-166-171

Вступ

Одним із видів парадигматичних відносин, що існують у лексико-семантичній системі мови, є синонімія – збігання за основним значенням, зазвичай при збереженні відмінностей і відтінків стилістичної характеристики слів; синоніми – слова, що позначають одне й те саме явище дійсності. Однак, називаючи одне і те саме, синоніми зазвичай називають ці речі по-різному – або виокремлюючи в указаній речі різноманітні її сторони, або характеризуючи цю річ із різних поглядів. Саме тому синоніми переважно не є словами, абсолютно ідентичними одні з одними. Але часто «можливість віднесення різних слів до одного явища визначається не тільки їх власною рівнозначністю чи смисловою близькістю, а різним відношенням чи оцінкою даного явища» [1, с. 145].

У літературі є твердження, що «термін – це слово із чітко визначеним значенням. Термін потребує однозначності». Водночас є думка, що такі «ідеальні терміни» складно ізолювати від мовної стихії. Терміни, що функціонують у мові науки, або виявляють старі (етимологічні), або розвивають нові (соціальні, емоційні) відтінки. На думку Д. І. Лотте, постійна необхідність пояснити значення наукових понять шляхом відображення їх суттєвих ознак за допомогою більш доступних понять і зрозумілих синонімічних термінів і терміносполучень існує в мові науки і зумовлює появу термінів-синонімів [2, с. 22].

Явище синонімії вивчали такі українські вчені, як Л. Василькова, С. Дорошенко, О. Казанюк, І. Козловець, І. Кочан, О. Мартиняк, Т. Михайлова, С. Овсейчик, Г. Пастернак, С. Руденко, Т. Соколовська, В. Чумак та ін. Синонімія – це семантичне явище, пов'язане з номінацією реалій, що відображаються в поняттях і уявленнях

людини. Російська дослідниця В. Даниленко зазначає, що синонімія є особливо характерною для початкових етапів формування термінологічних систем, коли ще не відбувся природний (і штучний) відбір ліпшого терміна і співіснує чимало варіантів [3, с. 73]. Ураховуючи об'єктивне існування різних механізмів семантичного наближення слів, науковці розрізняють: а) синонімію за денотатом, коли у слів збігається предмет позначення, але не поняття; б) синонімію за сигніфікатом, коли слова виражають те саме поняття, але позначають різні предмети. Як зауважують В. Чумак і С. Овсейчик, «на відміну від літературної мови, синоніми у відповідних терміносистемах, відтворюючи якість поняття, зазвичай, не змальовують його різносторонньо, а створюють дубльоване найменування, що увійшло в термінологічну систему внаслідок різноманітних мовних зв'язків і тенденцій у ході її формування» [4, с. 212].

Деякі автори вважають, що синонімія термінів неможлива, інші підтверджують синонімію, треті протиставляють синонімії явище дублетності. Як вважає А. Коваль, дублетністю можна називати мовний факт, що є цілком відмінним від поняття синонімії у загальноживаному її розумінні. Зв'язок терміна і поняття відбувається через дефініцію, у словесній формі якої міститься низка важливих ознак цього поняття. Для зміни дефініції потрібно змінити визначення власне поняття, щоби наступна словесна форма не була дублетом попередньої. Саме тому в термінологічній системі термінів-синонімів немає, а натомість є лише терміни-дублети [5, с. 41–42].

Мета статті – визначення ролі та функціонального навантаження поширених у мові юристів смислових синонімів.

1. Етимологія юридичних термінів-синонімів

Під час роботи з юридичними текстами ми часто помічаємо, що низка слів, які визначають одне й те саме поняття, перекладаються українською мовою однаково. Англійська юридична термінологія має багатовікову історію й утворювалась на початкових етапах і з слів германського походження, і з латинської та французької мов й ці запозичення поступово зближувались у своєму значенні. Це відбувалося внаслідок зміни правових норм у суспільстві, а також через те, що зникали поняття, що відповідали цим термінам. Є думка, що юридичні терміни-синоніми не можуть належати до абсолютних, граматичних чи синтаксичних синонімів. Радше їх можна віднести до категорії «відносних синонімів», якщо розглядати їх як синоніми, синтаксична подібність яких не поширюється на все значення.

Розглядаючи походження термінів-синонімів у юридичних текстах, можна зазначити, що синонімами є слова германського походження, інтернаціональні, переважно з латинської мови: *verdict-judgment-sentence, resolution-solution, tort-wrong (делікт), acquit-set free (виправдовувати)*; синоніми з одним коренем, але різними суфіксами *act-action (діяння), judge-justice (суддя)*; обидва терміни іншомовного походження *accuse-blame (Gr.) (обвинувачувати)*; змішані аббревіатури тощо: *JP-Justice of the Peace (Мировий суддя), PC-Police Constable (Королівський адвокат), DPP-Director of Public Prosecution (Головний державний обвинувач), QC-Queen's Counsel (Королівський адвокат)*.

Можна виокремити особливу низку синонімів із різною внутрішньою формою, тобто коли одне і те саме явище розглядається за різними ознаками: злочин – *crime-offence-felony-wrongdoing-infringement-misconduct-misdeed-sin*; обвинувачений – *defendant-accused-convict-prosecuted-prisoner-jailor*; компетенція – *authorities-powers-jurisdiction*; тюремне ув'язнення – *custody-penitentiary-imprisonment-jail*. Потрібно вказати на існування «конвенціональних» синонімів-антонімів. Деякі слова мали нейтральне забарвлення, але потім виникли нові слова, спершу в розмовній лексиці, а згодом увійшли в словник і в науковий дискурс: *apprehension-arrest-detention-seizure; corruption-lobbyism-bribery-political graft*.

2. Поняття «злочин» і його синонімічний ряд

Розглянемо терміни, які визначають поняття «злочин». В англо-англійських словниках термін *crime* визначається такими словами, як «*offence, unlawful act, default, wrong*: Crimes are *offences* against the State. A crime is an unlawful act or default which is an offence against the

public... Strictly all crimes are offences against the law, therefore all crimes are offences» [6]. «Crime – any *act* which the sovereign has deemed contrary to the public good; a *wrong* which the government has determined is injurious to the public, hence; prosecutable in a criminal proceeding. Crimes include felonies and misdemeanors» [2].

Англо-англійські словники The Advanced Learner's Dictionary of Current English by A. S. Hornby та New Webster's Dictionary містять такі визначення терміна «crime»: «1) *a serious offence against the law*; 2) *wrongdoing in general lawbreaking*» [6]. «Crime – an *act punishable by law*; such acts collectively; an *offence, sin*» [7]. Посібники з англійського права дають уточнення у вживанні слів *crime, offence*: *In general we use the word «crime in a narrower sense to mean those offences against the law of a serious kind ... murder, manslaughter, burglary, theft, rape, etc. The word «offence» is commonly applied to those less serious offences ordinary triable before a Magistrates' Court»*.

Американські юристи визначають слово *offence* так: «*Any violation of law for which a penalty is prescribed, including both felonies and misdemeanors*» [8], тобто значення слова *offence* значно ширше, ніж слово *crime*. Під час роботи з англійськими й американськими юридичними текстами є деяка закономірність: слово *offence* частіше вживається в документах, законах, актах та інших юридичних матеріалах, в яких розглядаються всі можливі порушення закону, а слово *crime* належить до тяжких злочинів, передусім до злочинів проти особи. В одному з автентичних текстів є такі судження британців: «*My brother works as a police officer and he tells me that drug dealers, muggers and burglars can be out on the streets only a few weeks or months after committing their crimes or even let off with fines. What is even more scandalous is the fact that some rapists and even murderers are let out of prison after three or four years... I totally agree with American idea of "three strikes and out" – that after committing three crimes criminals are locked up for life. That is the only way of protecting society and deterring young people from a life of crime*» [9]. Проте є документи, в яких термін «offence» перекладається як «злочин» і «посягання».

Стосовно термінів «правопорушення» і «злочин», що містяться в українських тлумачних словниках, то виникають більші складнощі з їх перекладом. У Великому тлумачному словнику сучасної української мови В. Бусела термін *правопорушення* визначається як «1. Порушення норм поведінки, встановлених законами чи іншими нормативними актами; *злочин* – це суспільно небезпечна дія (чи бездіяльність), що чинить, заподіює зло людям. 2. Неприпустимий. Ганебний вчинок. // Неправильна,

шкідлива поведінка. *Міжнародні злочини*. **Посадовий злочин – злочинні дії, що здійснюються посадовими особами з використанням свого службового становища і завдають суттєвої шкоди державі або суспільним інтересам, правам та інтересам громадян» [10, с. 917]. Зазначене визначення дає змогу виокремити усталені смисли, що їх містить поняття *злочин*, в основі яких є об'єктивні критерії оцінювання аморальних, неетичних учинків: «*суспільно небезпечна дія*», «*бездіяльність*», «*неприпустимий вчинок*», «*ганебний вчинок*», «*неетичний вчинок*», «*неправильна, шкідлива поведінка*», «*злочинна дія*», «*суттєва шкода*», «*злочинне посягання*». Словник української мови XVI – першої половини XVII ст. подає цей термін як *злодъаніє с. (исл. Злодѣяніе) злодіання, злочин: если ты моіхъ словѣсъ оустыдаєшся котѡрѣи ѡбличають безаконіе и злдіаніе твоє, а для чо́гоже(с) ся не в'стыдалъ грѣхи... творіти* (Почаїв, 1618 *Зерц. 73 зв.*) [1, с. 7–8]. Лексико-семантичний словник Грінченка ототожнює термін *злочин* із словом *злочинство* і пояснює його як *злодѣяніе, злдіїство, преступленіе* [11, с. 161].

3. Семантичні поля фразеологічних засобів на означення агресивної поведінки людини

У своєму дослідженні з вивчення фразеологічної мікросистеми, що описує поведінку людини, Н. Грозян, працюючи над аналізом ідеографічного й аксіологічного її аспекту, доводить, що прояв фізичної агресії може мати поведінковий спектр від відвертого прояву неприязні, недружелюбності аж до використання грубої сили [12, с. 8–9]. Учений певен, що всі психічні стани, процеси, психологічні властивості особи напряму пов'язані з її поведінкою. Є різні типи агресивних проявів людини, і це зовсім не залежить від термінології, яку застосовуватимемо. Для класифікації агресивної поведінки людини є три шкали: фізична-вербальна, активна-пасивна, пряма-непряма. Семантичне поле фразеологізмів на означення прямого прояву активної фізичної агресивної поведінки охоплює найбільшу кількість синонімічних рядів. Наприклад: *бити кого-небудь, відшмагати, висікти різками, дуже сильно побити, убити, ударити, мучити, завдавати фізичних страждань, знищити когось* тощо. Семантична група на окреслення девіантної (злочинної) поведінки (*deviating behavior*) теж належить сюди і має смислове значення *позбавити кого-небудь життя, вбити, чинити замах на чиесь життя, бути викритим на місці злочину (крадіжки, спекуляції), силоміць позбавити незайманості, знищити вогнем* тощо. Однак найбільш чисельною є семантика мовної групи на означення прямої активної вербальної агресивної поведінки людини. Наприклад: *очор-*

нювати кого-небудь, лаяти когось, глузувати, розтерзати (завдавати моральних страждань). До смислової групи мовних засобів, що окреслюють і характеризують систематичне пияцтво, здирицтво і корисливість, моральну розбещеність належать вислови семантичного поля «*кримінально некарана (непротиправна) аморальна поведінка*».

У давні часи власне терміна «злочин» не існувало. Натомість були такі світоглядні поняття, як *образа (кривда)*. Доволі незвично для нас, але тоді у розумінні *образи* вбачали не лише приниження і зневагу честі та гідності, а будь-яке правопорушення, починаючи від здійснення кровопролиття і завершуючи невилплатою позички. Не до кінця був осмислений суб'єктивний бік злочину: відомим був *замах* і *закінчене злочинне діяння*, злочин «*з умислом*» чи «*з необережності*», «*у стані афекту*». Ці світоглядні позиції містять смислову складову «*шкоди*», що заподіяна приватній особі або кільком особам. З огляду на те, що злочинна дія розглядалася як учинок заподіяння шкоди приватним особам, їх життю, здоров'ю, фізичній недоторканності і майновим правам, у первісному праві не було злочинів проти громади і держави, а переслідування вважалося не державною справою, а залишалося на розсуд потерпілих осіб як їх приватна проблема. Злочином у первісному суспільстві, на думку вченого М. Косвена [13, с. 6], вважалася власне *кривда*, що спричинена одній людині або кільком людям водночас. Однак сильніший завжди був правий. Поняття свободи було також доволі нечітким. Вважалося, що всі дії та вчинки призначені нам заздалегідь (доля), що життям людини керують вищі сили. А тому людина не може керувати власними емоціями і вчинками.

Кримінальний кодекс України визначає *злочин* як суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом злочину [14]. *Злочин* – антисоціальний учинок людини, що посягає на відносини, які виникли в суспільстві, і становить небезпеку суспільному розвитку. Людину, яка чинить злочин, називають «злочинцем». Терміни «*кримінальне правопорушення*» і «*злочин*» є синонімами. Після введення в дію Закону України про кримінальні проступки, що передбачено п. 1 Прикінцевих положень Кримінального процесуального кодексу України, термін «*кримінальне правопорушення*» об'єднує в собі поняття «злочин» і «*кримінальний проступок*». Набрання чинності цього Закону очікується 1 липня 2020 р. Термін «кримінальний злочин» з погляду права не має сенсу, оскільки злочином є лише те діяння, яке передбачене кримінальним законом. *Злочин* завжди є діянням людини, що посягає на найбільш важливі суспільні відносини, які виникли

і є визнаними та прийнятними в суспільстві, внаслідок чого вони охороняються кримінальним законом. У цих визначеннях цілком очевидно, що поняття *злочин* є більш конкретним, науково обґрунтованим і охоплює всі можливі прояви «кримінально-караних діянь». Поняття «*правопорушення*» має більш загальне значення і охоплює всі види порушень закону, не тільки кримінально караних, а й, наприклад, адміністративних, дорожньо-транспортних тощо.

В англійській мові такої чіткої різниці між словами *crime* і *offence* не відчувається. Англо-українські словники подають приблизно однаковий переклад обидвох термінів: *crime* – злочин; *offence* – посягання, порушення (закону, пристойності тощо). Отже, слово «*crime*» найчастіше перекладається як «злочин» і тільки кримінологи перекладають його як «злочинність». Слово *offence* перекладається як «*правопорушення*» в законних актах, підручниках із кримінального права, рішеннях суддів Вищого Суду Англії, в Кримінальних Кодексах Америки, а в менш офіційних текстах – газетах, художній літературі тощо – як «злочин».

Відмінність цих двох термінів простежується в багатьох словосполученнях: *to commit a crime* – вчиняти злочин, *to solve a crime* – розкрити злочин, *a serious crime, violent crime* – тяжкий злочин, *a punishable crime* – кримінально караний злочин, *to charge with a crime* – обвинувачувати у злочині, *a capital crime* – особливо тяжкий злочин, *participants of a crime* – учасники злочину. В цих словосполученнях простежуємо значення *crime* як «злочинне діяння». Термін *offence* зазвичай вживається для класифікації видів злочинів з погляду кримінального процесу і покарання: *to commit an offence* – вчиняти злочин, який карається згідно з законом, *an indictable offence* (злочин, який переслідується за обвинувальним актом), *a summary offence* (злочин, який переслідується в порядку сумарного судочинства), *minor offence* – не дуже серйозний злочин, *drug offences* – злочини, пов'язані із збутом та зберіганням наркотиків, *offences against the state* – злочини проти держави, *offences against the person (property, etc.)*, *speeding parking offences* – злочини за перевищення швидкості, незаконне паркування. *Offence* is used especially in official situations by the police, judges, and lawyers. *Offence* can be used both for serious both for serious crimes like murder and robbery, and for less serious actions like parking your car in the wrong place or not paying your taxes [9, с. 163].

В юридичних текстах, окрім термінів *crime* і *offence*, є і доволі велика кількість слів, що відповідають цим поняттям: *felony* – *a crime*, *misdeed*, *sin*, *crimes declared to be such by statute or as true crimes* – кримінальний зло-

чин, фелонія, тяжкий злочин; *transgression* – *a breach of law* – проступок, порушення закону, правопорушення; *trespassing* – *a transgression, an offence, sin, wrong* – правопорушення, проступок; *infringement* – *a breaking or breach of law* – порушення, недотримання закону, посягання; *delinquency* – *an offence, misdeed* – правопорушення, проступок; *wrong (wrongdoing)* – *the violation of the legal rights of another* – порушення законних прав, правопорушення, делікт; *wrongful act* – *any act which will infringe upon the rights of another to his damage* – незаконна або неправомірна дія; *misdeed* – *a wrong or wicked deed: act deserving punishment* – незаконна або неправомірна дія; *tort* – *a wrong; a private or civil wrong resulting from a breach of legal duty* – цивільне правопорушення, делікт; *misconduct, corrupt misbehavior by an officer* – проступок, службовий злочин.

У спеціальних юридичних словниках більшість цих термінів вживається у значенні «правопорушення», але вони тяжіють до більш точного визначення поняття, до більш специфічних рамок: наприклад, словосполучення *juvenile delinquency* означає злочинність неповнолітніх; *infringement of copyright* перекладається як *порушення авторських прав*; *trespassing* – *посягання на чужу власність*; *misconduct* – посадовий злочин, пов'язаний із корупцією і хабарництвом; *tort* – саме цивільне правопорушення (делікт).

Як бачимо, великий вклад у розвиток термінів, що означають *злочин*, роблять не тільки законодавці, а і науковці у сфері психіатрії, психології. Процес удосконалення законів і кодексів зумовлює появу нових термінів, нові словосполучення відомих термінів, а добре відомі нам терміни раптово набувають нових значень.

Висновки

Синонімія дає змогу обрати найоптимальнішу номінацію. Синоніми здатні поновлювати компонентний, синтаксичний, стилістичний склад, зберігаючи водночас загальну семантику. Їх використання є насамперед затребуваним у разі тлумачення термінів, зокрема іншомовного походження. Вони допомагають конкретизувати і внести чіткість у висловлювання, дібрати найточніший смисловий варіант для окреслення того чи іншого поняття, уникаючи повторень. Варто зауважити, що немає чіткої межі між синонімією у термінології та синонімією літературної мови. Терміни є складовою лексичного фонду літературної мови загалом. У першому і другому випадку лексичні ознаки у них тотожні. Тому явище термінологічної синонімії не варто розглядати як негативне. Його радше варто сприймати і розцінювати як певну складову мовної терміносистеми.

Список використаних джерел

1. Словник української мови XVI – першої половини XVII ст. / НАН України. Ін-т українознавства ім. І. Крип'яковича; ред. кол. В. Гринчишин (відпов. ред. та ін.). Львів, 2005. Вип. 12. С. 7–8.
2. Словарь української мови / зібрала редакція журналу «Кієвская старина»; упорядкував з додатками власного матеріалу Борис Грінченко. Т. 1: А–Ж. Київ. 1907. С. 161.
3. Даниленко В. П. Русская терминология: опыт лингвистического описания. М. : Наука, 1977. 246 с.
4. Чумак В. Про синонімію і варіантність в екологічній терміносистемі. *Українська термінологія і сучасність* : зб. наук. праць / відп. ред. Л. О. Симоненко. К. : КНЕУ, 2007. Вип. 7. С. 211–215.
5. Коваль А. П. Практична стилістика сучасної української мови. К. : Вища шк., Вид-во при Київ. ун-ті, 1978. 376 с.
6. Oxford Law Dictionary, 1976.
7. Chambers Everyday Dictionary, Edinburg, 1975.
8. Law Dictionary of Grifis, 530 p.
9. Longman English Success. Opportunities. (Upper Intermediate). Pearson Education Limited, 2002.
10. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К.; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2001. 1440 с.
11. Словник української мови: в 11 т. / АН УРСР. Інститут мовознавства ім. О. О. Потебні; гол. ред. І. К. Білодід. К., 1972. Т. 3. С. 599–600.
12. Грозян Н. Ф. Фразеологічна мікросистема «Поведінка людини» в українській мові (ідеологічний і аксіологічний аспекти) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філолог. наук. Дніпропетровськ, 2003. С. 1–18.
13. Косвен М. Преступление и наказание в догосударственном обществе. М., 1925. 140 с.
14. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/234114> (дата звернення : 22.03.2020).

References

1. Slovny`k ukrayins`koyi movy` XVI – pershoyi polovy`ny` XVII st. / [NAN Ukrayiny`. In-t ukrayinoznavstva im. I. Kry`p`yakovy`cha; red. kol. V.Gry`nchy`shy`n (vidpov. red. in.)][Dictionary of the Ukrainian language of the XVI – the first half of the XVII century / [NAS of Ukraine. Institute of Ukrainian Studies. I. Kripyakovich; ed. qty. V. Grinchyshyn (ed. Ed.)]. L`viv, 2005. Vy`p.12. p [in Ukr.].
2. Slovar` ukrayins`koyi movy` / zibrala redakciya zhurnalu «Kievskaya stary`na»; uporyadkuvav z dodatkamy` vlasnogo materialu, Bory`s Grinchenko [Dictionary of the Ukrainian language / collected by the editorial board of the Kyivska Staryna magazine; arranged with additions of his own material, Boris Grinchenko]. T. 1: A–Zh. Kyiv. 1907 [in Ukr.].
3. Danilenko, V. P. (1977). Russkaja terminologija: opyt lingvisticheskogo opisanija [Russian terminology: experience of linguistic description]. Moscow: Nauka [in Russ.].
4. Chumak, V. (2007). Pro sy`nonimiyu i variantnist` v ekologicnij terminosy`stemi [On Synonymy and Variability in Ecological Terminosystem]. *Ukrayins`ka terminologiya i suchasnist`* : zb. nauk. pracz` (*Ukrainian Terminology and Modernity*: Coll. of sciences. Works). Kyiv: KNEU, Vol. 7 [in Ukr.].
5. Koval`, A. P. (1978). Prakty`chna sty`listy`ka suchasnoyi ukrayins`koyi movy` [Practical stylistics of modern Ukrainian]. Kyiv: Vy`shha shk., Vy`d-vo pry` Ky`yiv. un-ti [in Ukr.].
6. Oxford Law Dictionary, 1976.
7. Chambers Everyday Dictionary, Edinburg, 1975.
8. Law Dictionary of Grifis.
9. Longman English Success. Opportunities. (Upper Intermediate). Pearson Education Limited, 2002.
10. Busel, V. T. (Uklad. i golov. red.) (2001). Vely`ky`j Tlumachny`j Slovny`k suchasnoyi ukrayins`koyi movy` [Great Interpretive Dictionary of Modern Ukrainian]. Kyiv; Irpin`: VTF «Perun» [in Ukr.].
11. Slovny`k ukrayins`koyi movy`: v 11 t. / AN URSR. Insty`t movoznavstva im. O. O. Potebni; [gol. red. I. K. Bilodid] [Vocabulary of the Ukrainian language: 11 vol. / Academy of Sciences of the Ukrainian SSR. Institute of Linguistics. O. O. Potebni; [edit] I. K. Bilodid]. K., 1972, 3 [in Ukr.].
12. Grozyan, N. F. (2003). Frazelogichna mikrosy`stema «Povedinka lyudy`ny`» v ukrayins`kij movi (ideologichny`j i aksiologichny`j aspekty`): avtoref. dy`s. kand. filolog. nauk [Phraseological Microsystem «Human Behavior» in Ukrainian (Ideological and Axiological Aspects)]. Dnipropetrovs`k [in Ukr.].
13. Kosven, M. (1925). Prestuplenie i nakazanie v dogosudarstvennom obshhestve [Crime and punishment in pre-state society]. Moscow [in Russ.].
14. Kry`minal`ny`j kodeks Ukrayiny` [Criminal Code of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 12.04.2020
прийнята до друку 26.05.2020

The article: is received 12.04.2020
is accepted 26.05.2020